

Docentenhandleiding
OUTSIDERS

*Een voorstelling in de klas over
uitsluiting en broederschap*

door DOX & Theater Utrecht

Docentenhandleiding

OUTSIDERS

*Een voorstelling in de klas over
uitsluiting en broederschap*

"Bildung is een proces van persoonlijkheidsvorming, zoals dat zich in de leerling zelf voltrekt. De leerling maakt van zichzelf een eenheid, een integriteit, een samenhangende persoon met een eigen kijk op de wereld en het eigen leven. De leerling vormt zichzelf tot deelnemer aan de samenleving, tot burger."

René Gude

Introductie

Beste docent,

Voor u ligt de docentenhandleiding van *Outsiders*, de nieuwe voorstelling in de klas van Theater Utrecht en DOX rond het thema uitsluiting en broederschap.

Deze handleiding dient ter voorbereiding op het bezoek aan *Outsiders* in uw school.

Theater Utrecht en DOX werken intensief samen aan educatieprojecten voor, door en met jongeren. Een van deze projecten is de 'voorstelling in de klas' voor het voortgezet onderwijs.

Outsiders bouwt voort op het succes van *Ibuka*, de voorstelling in de klas rond het thema identiteitsvorming en vluchtelingenproblematiek die in 2015, 2016 en 2017 meer dan honderd keer werd gespeeld op vele scholen in de provincie Utrecht.

Met 'voorstellingen in de klas' komen jongeren op actieve en intieme wijze in aanraking met theater. Voor Theater Utrecht en DOX gaat het aanbieden van toneelvoorstellingen over het geloof dat mensen door theaterervaringen kunnen groeien: persoonlijk en artistiek.

Outsiders – thema (zelf)uitsluiting

Hoe vind je aansluiting bij een groep? Hoe begint uitsluiting? Hoe werken de sociale omgangsvormen waar we iedere dag mee te maken hebben? Wat is vriendschap? Wat betekent broederschap? *Outsiders* zoekt de ruimte op om met leerlingen stil te staan bij deze vragen. In deze voorstelling staat het thema (zelf)uitsluiting centraal. In de periferie liggen thema's als: **pesten, vriendschap, broederschap, (on)gelijkheid, radicalisering en 'spookjongeren'**.

Wanneer en hoe geef je aan dat je de ander (hulp) nodig hebt?

De voorstelling *Outsiders* vertelt het verhaal van David die als nieuwe leerling op school komt. Terwijl iedereen om hem heen zijn best doet om hem te begrijpen, trekt David zich meer en meer terug. Dan ontmoet hij Sam, een jongen zoals hij, die aan de randen van de stad leeft. *Outsiders* toont wat (zelf)uitsluiting is, waarmee het begint en wat je kunt doen om te helpen.

Praktische informatie

Deze docentenhandleiding informeert over de praktische zaken van *Outsiders*, zoals de **inrichting van het lokaal, de opzet en inhoud van voorstelling** en de mogelijkheid om de voorstelling in een vervolgles te verwerken.

Op www.theaterutrecht.nl/voorstellingen/outsidere is extra materiaal te vinden **over de voorstelling, de acteurs en personages, literatuurtips en achtergrondinformatie**. Ook vindt u hier de **docententrailer**: https://www.youtube.com/watch?v=xr_u7XRAZZE

Het **teaserfilmpje voor leerlingen** staat hier: <https://www.youtube.com/watch?v=H2lNJbpyX0g&feature=youtu.be>

Leerlingen kunnen ook de Instagram-pagina bekijken: www.instagram.com/outsidere_voorstelling/ waar ze aan de hand van **foto's en filmpjes** een indruk krijgen van het stuk en de acteurs.

Wij hopen dat *Outsiders* leerlingen weer op het puntje van hun stoel laat zitten en dat het bijdraagt aan een gesprek over de manier waarop ze naar zichzelf en naar elkaar kijken. Een fijne voorstelling!
Alle makers van *Outsiders*.

Fragment uit de voorstelling

“Ik zal niet liegen dat ik me nu ineens helemaal thuis voel. Hier, of waar dan ook. Ik zoek nog steeds de verborgen plekken. De paadjes tussen achtertuinen. Maar nu kijk ik op. Ik stond al die tijd vlak onder de ramen van mijn klasgenootjes.

Zie een jongen uit de derde, in zijn kamer. Huiswerk voor zijn neus, maar er gebeurt niets. Hij staart naar de muur, minutenlang. Dan lacht hij. Zomaar. Om niks.

Een meisje van het Mecklenburg dat altijd lange mouwen draagt knipt slingers en houdt ze omhoog. Verfrommelt ze, gooit ze weg. Spuugt op de grond in haar eigen kamer.

Ik zie knetterende ruzie, hoe iemand naar boven rent en de deurknop lostrekt zodat er niemand bij kan. Beneden blijven vader en moeder een tijdlang schreeuwen. Gaan dan weer aan tafel, maar eten doen ze niet.

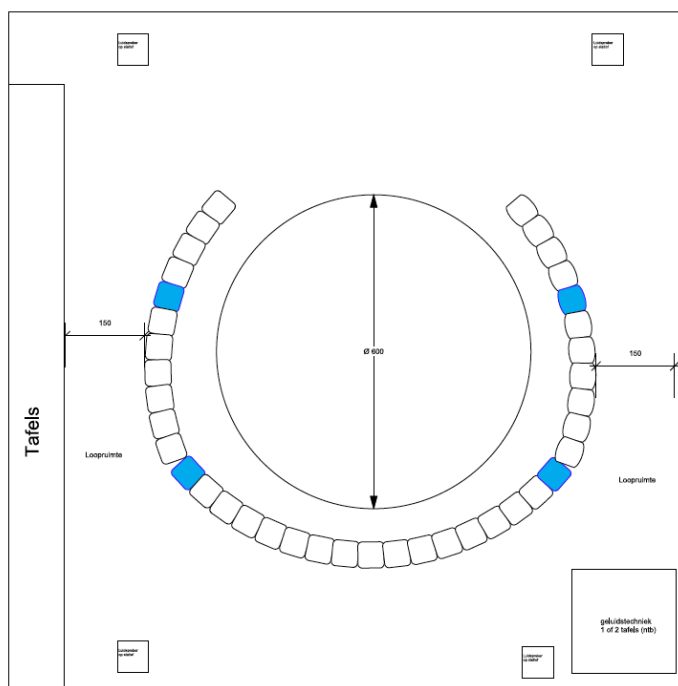
En heel veel dichte gordijnen. Maar ik weet: achter elk raam zit hetzelfde. Een zootje, half onbegrijpelijk vreemd, half ondraaglijk saai. Net als ik. Ik ben niet ineens de populairste van de school. Ook al heb ik wel een litteken en een goed verhaal. Maar als ik nu in de klas om me heen kijk voel ik geen vijandigheid. Ik voel broederschap. Een broederschap die zij misschien wel nooit...

*-David. Kan ik hier?
Hoe is het met je hand?-*

*Ja. Goed.
Het gaat eigenlijk steeds beter.”*

1. Techniek

- Er komen drie acteurs en een technicus in de klas.
- De opstelling van de stoelen, techniek en de spullen die gebruikt worden in de voorstelling, worden van tevoren klaargezet in overleg en met medewerking van de docent. Zie klasopstelling hieronder.
- Bij meerdere voorstellingen op een school is het prettig als alles kan blijven staan in een afgesloten lokaal.

wit = stoelen leerlingen | blauw = stoelen voor acteurs Theater Utrecht

2. Opzet

Het programma duurt +/- 80 minuten (voorstelling en nagesprek) en wordt gespeeld tijdens twee aaneengesloten lesuren. Met interactieve spelvormen door de drie acteurs worden gespeeld en begeleid.

Rol van de docent

Het is van belang dat bij iedere voorstelling een docent van de school aanwezig is. Indien mogelijk heeft het de voorkeur om de mentor van de klas aanwezig te laten zijn, zodat de mentor op de hoogte is van hoe de leerlingen de voorstelling hebben ervaren en wat er eventueel is losgekomen aan gesprek in de klas. Ook is het fijn als er tussentijds, tijdens de voorstelling, niet gewisseld hoeft te worden van docent. De rol van u als docent is erop gericht om te zorgen dat er een prettige en veilige sfeer in de klas is en blijft tijdens het zien van de voorstelling, en om op te treden op het moment dat u vindt dat leerlingen deze sfeer verstoren.

Personages

Er worden een aantal dubbelrollen gespeeld door de acteurs. Het is goed om de leerlingen hier vooraf over te informeren:

David Ahbez - gespeeld door Yamill Jones

Vader van David – gespeeld door Mitchell Havelaar
Sam Wouterse – gespeeld door Mitchell Havelaar

Ria Wouterse, mentor van David en moeder van Sam – gespeeld door Eline ten Camp

Aaysha, klasgenoot van David - gespeeld door Eline ten Camp

Op www.theaterutrecht.nl/voorstellingen/outsidere worden de personages verder voorgesteld.

Programma

Het programma van *Outsiders* in de klas bestaat uit twee delen waarin een aantal interactieve spelvormen is verwerkt. Met mogelijkheid voor een derde deel (verwerkingsopdracht) met een quiz en schrijfopdracht in een vervolgles.

Deel 1 – voorstelling (duur 55 minuten)

• voorstelling

De 14-jarige David Ahbez woont samen met zijn vader: Zev Ahbez. Zijn moeder is om redenen, die niet bekend worden in de voorstelling, niet meer in het leven van David aanwezig. David is al van drie middelbare scholen gestuurd en komt als nieuwe leerling in een klas, waar hij probeert om een nieuwe start te maken. Zijn vader en zijn mentor Ria zijn erop gespitst om het dit keer niet te laten mislukken en proberen David te helpen aansluiting te vinden bij klasgenootjes. Dit werkt averechts, David begint zich meer en meer af te zonderen. Hij raakt gefascineerd door de oudere Sam, een jongen zoals hij, die hij tegenkomt op een plek aan de rafelranden van de stad. Omdat hij Sam weet te helpen om terug naar huis te gaan, helpt hij uiteindelijk ook zichzelf.

• interactieve spelvormen

Bij binnenkomst mengen de acteurs zich tussen de leerlingen. Zo ontstaat er de sfeer zoals dat op een school voorafgaand aan een les gebruikelijk is: er wordt rondgelopen en leerlingen kunnen praten met elkaar. Vanuit die situatie zetten de acteurs de eerste scène in. In de voorstelling is er een aantal verplaatsingen van stoelen en speelt een acteur het spelletje 'steen-papier-schaar' met leerlingen.

Deel 2 – nagesprek (duur +/- 25 minuten)

• nagesprek

Onder leiding van de acteurs wordt er in drie groepen kort nagesproken over de voorstelling. Vervolgens leggen de acteurs in hun groep de leerlingen een aantal vragen voor, die ze beantwoorden met JA of NEE. De vragen worden door de acteurs gesteld vanuit een bepaalde groep uit de samenleving.

1. De groep die op straat leeft
2. De nieuwkomers
3. De groep die zich buitengesloten voelt

Vragen die gesteld kunnen worden zijn bv.: *Zou je me kunnen helpen? Praat je met anderen over ons? Loop je met een boog om ons heen?*

Vervolgles

Deel 3. Verwerkingsopdracht

1. Quiz

De quiz die bij *Outsiders* gemaakt is, is te spelen in een vervolgles na het zien van de voorstelling. De quiz bestaat uit dertig vragen. De vragen komen voort uit de thema's die in de voorstelling zitten. De quiz bevat meerkeuzevragen, ja/nee vragen, stellingen en open vragen.

U vindt de quiz hier:

<http://www.theaterutrecht.nl/voorstellingen/outsidere>

Op deze site is ook een vragenlijst te vinden die u kunt gebruiken om de voorstelling terug te halen bij aanvang van de les.

2. Schrijfoopdracht

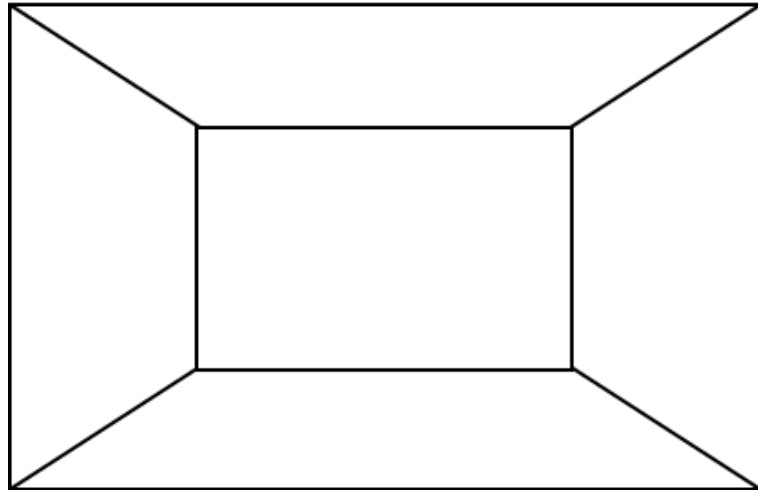
nodig: vel papier en pen

Deze schrijfoopdracht is te gebruiken tijdens een mentorles of tijdens het vak CKV, Maatschappijleer, Nederlands of Drama. Voor

ieder vak kunt u als docent de opdracht aanpassen naar de inhoud en doelstellingen van het vak dat u geeft.

Start:

Elke leerling verdeelt zijn/haar vel papier op de volgende manier:

Er zijn nu vier schuine vlakken en één lege rechthoek in het midden ontstaan.

Vraag de leerlingen om 4 onderwerpen uit de voorstelling te kiezen en in ieder schuin vlak bovenin als titel het onderwerp te schrijven.

1. Vriendschap
2. Pesten
3. Broederschap
4. Zwerfjongeren / leven op straat
5. Radicalisering
6. Ouder – kind relatie
7. Uitsluiting (discriminatie, racisme)
8. (on)gelijkheid

Bij ieder onderwerp maken ze in het vlak een woordweb van woorden.

die zij vinden passen of die in hun hoofd opkomen bij dit onderwerp. Vervolgens kiezen ze één van de onderwerpen uit waar ze een kort verhaal over willen en kunnen opschrijven, dit verhaal kunnen ze kwijt in het lege vlak in het midden van het papier. Tot slot kunt u ervoor kiezen om deze verschillende verhalen uit te wisselen en te bespreken met elkaar op een manier die u passend vindt.

Colofon

Script: Simon Weeda

Regie: Eva Tijken

Spel: Yamill Jones,
Mitchell Havelaar, Eline
ten Camp

Educatie: Hanna Jansen en
Zoë van der Kust (stage)

Boekingen: Bo
Hendriksen

Over DOX en Theater Utrecht

DOX en Theater Utrecht hebben de handen ineengeslagen en werken intensief samen op het gebied van educatie. In de educatie die DOX en Theater Utrecht aanbieden zie je de verschillende kunst disciplines die we in huis hebben terug. Theater, dans, hiphop, spoken word, film, performance; alle disciplines zijn opgenomen in ons team van docenten die op scholen werken met jongeren.

De belangrijkste doelstelling binnen de educatie van DOX en Theater Utrecht is jongeren stapsgewijs meenemen in de interdisciplinaire podiumkunstwereld en hen op te leiden tot jongeren die ergens voor staan. Daarbij is de leefwereld van jongeren altijd inspiratiebron. De

docenten/peer trainers en kunstenaars van DOX en Theater Utrecht hebben diverse etnische achtergronden en staan dichtbij de belevingswereld van jongeren. Zo wordt een veilige ontmoetingsplek gecreëerd waar jongeren gedachten, ideeën en dromen kunnen uitwisselen. In alle activiteiten binnen de educatie staan de jongeren zelf centraal, hun input is van wezenlijk belang.

De groei van bewustzijn, creatief denkvermogen, empathie en saamhorigheid zijn uitgangspunten voor het werk wat we doen op scholen. Omdat wij denken dat deze vaardigheden belangrijk zijn voor het vormgeven van een persoonlijke en maatschappelijke identiteit.

Voor vragen

Hanna Jansen, hoofd educatie hanna@theaterutrecht.nl of neem telefonisch contact op. Zie onder.

Theater Utrecht

Hoefijzerstraat 10

3572 BW Utrecht

T: 030-2737300

www.theaterutrecht.nl

facebook.com/theaterutrecht

twitter.com/theaterutrecht

instagram.com/theaterutrecht

DOX

Biltstraat 166

3572 BP Utrecht

T: 030 233 31 55

www.wijzijndox.nl

facebook.com/wijzijndox/

twitter.com/wijzijndox

instagram.com/wijzijndox/